

Protokoll

- Ämne: Rådet för spridning och visning – Rådsmöte 2/2021
- Datum och tid: 2021-10-21, 9.30 – 11.30
- Plats: Styrelserummet, Filmhuset och på länk via Zoom
- Närvarande: Jonas Holmberg (Föreningen Svenska Filmfestivaler),
ordförande
Eva Esseen (Vod-aktörer)
Sofie Forsman (Dramatikerförbundet) suppleant
Lars Gillegård (Riksföreningen Biograferna)
Pia Grünler (Sveriges Filmuthyrareförening)
Åsa Jernudd, Film- och Medievetenskap
Jon Lindström (Sveriges Filmregissörer)
Katrina Mathsson (Föreningen Filmdistributörerna)
Robert Olsson (Regionala resurscentrum)
Miira Paasilinna (Film- & tv-producenterna)
Johan Seth (OFF) (t.o.m. 7 §)
- Samt:
Kristin Engstedt, adjungerad chefsrepresentant, t.f.
avdelningschef Filmstöd
Helena Simonsson, t.f. enhetschef Distribution och Visning
Josefin Schröder, analysansvarig, adjungerad § 5
Elisabeth Bill, protokollförare
- Frånvarande: Jasna Ceric (Tv-bolagen)
Mats Gillmor (Fackförbundet Scen & Film)
Jeanette Schjerva (Regionala produktionscentrum)

Rådet för spridning och visning

§ 1 Mötet öppnas

Ordförande Jonas Holmberg förklarade mötet öppnat. Glädjande nog kan mötet återigen ske på plats med visst deltagande på länk.

§ 2 **Fastställande av dagordningen**

Material: Dagordning

Beslut:

- dagordningen godkändes

§ 3 **Anmälan av nya ledamöter**

Rådet välkomnade Åsa Jernudd som deltog för första gången som representant för Film- och Medievetenskapen.

§ 4 **Val av justerare**

Beslut:

- Pia Grünler utsågs att justera dagens protokoll

§ 5 **Att mäta framgång**

- Uppdatering kring arbetets fortskridande. Info från Josefin Schröder, analysansvarig Filminstitutet

Josefin Schröder presenterade det arbete som pågår i arbetsgruppen för att utveckla modellen med att mäta en films framgång. De nya digitala tjänsterna och aktörerna påverkar konsumtionsmönster, affärsmodeller och publiken. Det blir allt svårare att både nå och följa publiken. Arbeta med att mäta svensk films framgång görs för att få en gemensam bild av vad som är framgångsfaktorer för svensk film, bredda definitionen av framgång samt ge underlag för utvärdering. Tidigare har Filminstitutet redovisat i form av det s.k. framgångsdiagrammet, där biopublik i kombination med recensionsindex och festivalframgångar har mätts. Arbetsgruppen har tagit fram en ny modell där hänsyn tas till kvalitet, tillgänglighet, räckvidd, kännedom och publik. Arbetsgruppen har följt två olika exempel, Min pappa Marianne och And Then We Danced, för att se hur modellen fungerar. Modellen breddar definitionen av framgång, det går att följa filmen i olika led, det ökar jämförbarhet mellan filmer över tid och är applicerbar både på enskild film samt svensk film som helhet. På minussidan är den beroende av Filminstitutets publikundersökningar och har begränsningar i mätbarhet för den smalare filmen.

Åsa Jernudd tog upp att det finns internationell forskning kring dessa frågor. Peter Miskell, Henley Business School och John Sedgwick, Oxford Brookes University nämndes.

Eva Esseen, som är del av arbetsgruppen, tog upp att frågan är vad modellen kan ge. Möjligen bör man fokusera på de filmer som sticker ut, både uppåt och nedåt. Pia Grünler menade att modellen kan ge en tydlig bild och att det blir en uppföljning av vad medlen går till. Jonas Holmberg underströk att en av styrkorna är just att man kan använda den för uppföljning och analysera närmare när en film gått dåligt. Lars Gillegård menade att det intressanta är att se vilka filmer det gått bra för och lära av dessa exempel. Åsa Jernudd framförde att det ena inte behöver utesluta det andra och att det blir intressant att fortsätta följa arbetet. Modellen borde möjligen kompletteras med andra faktorer, t.ex. vilka andra filmer som visades samtidigt, eventuell pandemi och annat som inverkar. Josefin Schröder anförde att man kan analysera hur långt som helst, men att det blir en fråga om hur man ska definiera de olika delarna. Kristin Engstedt konstaterade att modellen ger många fler nycklar om den enskilda filmen än med framgångsdiagrammet, men att man också är medveten om att den inte är optimal och att Filminstitutet inte har resurser att jobba fullt ut med den. Rådens ledamöter uppmuntrades att höra av sig med inspel.

§ 6

Aktuellt om krisstöden

- Info från Kristin Engstedt, Filminstitutet

Kristin Engstedt informerade om det aktuella läget. En presentation visades. Presentationen kommer att skickas ut efter mötet. Drygt 1 miljard sek har fördelats till Filminstitutet till stöd till filmen. Filminstitutets prioriteringar har varit att säkra utveckling och produktion av svensk film, svensk films väg till publiken och svensk films överlevnad efter pandemin (genom omställningsstöd, nyorientering). Vikten av framåtsyftande stöd betonades. Det har varit viktigt att jobba snabbt, förenklat men samtidigt rättssäkert. Man har utgått från upparbetad kunskap och gjort schablonavdrag för kända kostnadsbesparingar. Allt har skett i tät dialog med bransch och genom extern kommunikation. Utlysningarna har delats upp för att kunna skraddarsy stöd efter behov i branschen. Arbetet fortskrider fortsatt med nya utbetalningar och hantering av stöd. För området spridning och visning har allokerats 475 mkr varav utbetalade medel i nuläget uppgår till ca 370 mkr. De sista medlen kommer gå ut i början av 2022. Ytterligare 171 mkr kvar. Viss del kommer avsättas till administrativa kostnader, hur resten kommer att fördelas kommer att tas upp på tvärsektionellt möte i november.

Eva Esseen tog upp att vod-aktörerna också behöver komma i fråga för omställningsstöd för att stärka upp den svenska delen av branschen. Kristin Engstedt framförde att andra aktörer har akuta behov men att man ser behov av att stötta även vod-aktörer och att frågan kommer tas upp på det tvärasektionella mötet i november.

§ 7 Nulägesrunda

- Kort info från var och en om nuläget

Lars Gillegård, Riksföreningen Biograferna, informerade om att många biografer har öppnat men långt ifrån alla. Det finns filmer att tillgå, men också en tveksamhet. En del har även förlorat medarbetare. Det finns behov av utbildning för att få in ny personal. Han ser stort behov av stöd för återstart. Riksföreningen har börjat jobba med webbaserad teknikplattform för maskinister. Miira Paasilinna, Film- och tv-producenterna, tog upp att allt har blivit dyrare och att det rådet stor personalbrist. Lönsamheten har gått ner kraftigt. Alla budgeterar för covidåtgärder till jul, sen vet man inte. Det positiva är att det behövs mer personal i och med de möjligheter som de globala plattformarna ger; det går bra för den svenska branschen. Robert Olsson, Regionala resurscentrum, nämnde att man börjar blicka framåt. Tillsammans med Folkets Bio har man tillsatt en arbetsgrupp som tittar på barnbio. Johan Seth, OFF, framförde att det finns en stor trötthet i branschen och att det finns allt mindre marginaler. Sofie Forsman, Dramatikerförbundet, anförde att upphovsrätten har en stor betydelse i det nya visningslandskapet. Pia Grünler, Filmuthyrareföreningen, tog upp att många filmer har skjutits på framtiden även om vissa ändå har visats på olika plattformar. Man går hela tiden in och mäter biopublikens vilja att gå på bio. Efter senaste Bond-filmen ligger det på bra nivåer, men fortfarande är 32 % tveksamma till att besöka en biograf. Hon betonade att intresset att se film är konstant högt men det krävs en annan typ av bearbetning för att nå ut till publiken med annat än blockbusters. Aldrig har det släppts så mycket film tidigare, men trots det är man inte tillbaka till gamla nivåer. Biospontanbesökarna har inte hittat tillbaka. Katrina Mathsson, Filmdistributörerna, framförde att de aldrig har jobbat så mycket med så litet resultat. De stora filmerna som legat och väntat på att restriktionerna skulle släppas tränger undan arthouse-filmerna. 89 % av samtliga biodukar i Sverige visade Bond första helgen, vilket påverkar alla led. Vad man behöver är att biograferna får incitament att visa även arthouse-filmer. Kritik mot att visning av all slags film, även film från de stora amerikanska studiorna, ger biograferna kristöd framfördes. Katrina Mathsson framförde även kritik mot att stöd till visning av klassiker räknas in bland alla filmer från 2015 och tidigare när

Filminstitutet beräknar komplementbiografer. Eva Esseen, vod-aktörerna, tog upp att man gick in i pandemin med en stor ökning, man fick mycket lokal film och marknaden gick upp. Den inledande ökningen har dock nu minskat. De stora strömningsaktörerna lägger sig som en matta på marknaden med egenproducerat material. De lokala tjänsterna får därtill utträngning av övrig marknad och oförståelse i stödsystemet. Hon underströk att man som vod-aktörer är en visningsaktör och har utvecklingskostnader osv. på samma sätt som biografer. På den positiva sidan kan ses en ökad vilja till dialog från andra aktörer i leden. Tyvärr är de lokala aktörerna för små för att möta upp den plats som erbjuds av distributörerna. Jonas Holmberg, Filmfestivalerna, anförde att den stora frågan är vad en filmfestival är framåt och hur affärsmodellen ska se ut. Just nu går man in i en stor festivalsäsong, vilket blir intressant att följa.

Som svar på Katrina Mathssons synpunkter anförde Kristin Engstedt att det krisstöd som betalas ut till biograferna sista kvartalet 2021 inte gör någon åtskillnad på vilken typ av film som visas. Det har inte varit något lätt beslut, men i detta krisläge är det viktigt att stötta alla biografer, bland annat mindre biografer ute i landet. De behöver kunna visa de breda filmerna för att få tillbaka publiken. En levande biografkultur i hela landet behövs. Det breda anslaget kommer dock inte kvarstå efter 2021. Vad gäller visning av äldre film ställs för komplementbiograf krav på att biografen måste visa minst 50 procent svensk film och importerad utländsk film. Äldre filmer utgör en mindre del och påverkar inte nämnvärt. Stödet kommer att ses över och möjlighet finns att förändra stödet så att de äldre filmerna spelar ännu mindre roll. Under 2022 kommer dock prioriteras att utvärdera krisstöden. Robert Olsson tog upp att den äldre filmen främst är något för komplementbiograferna i storstäderna och att det inte fungerar ute i landet.

Ordföranden tackade för allas bidrag.

§ 8 Utredningen om återstart

- Kort sammanfattning ur ett filmperspektiv

Ordföranden Jonas Holmberg redogjorde för utredningen Från kris till kraft ur ett filmperspektiv. Utredningen konstaterar att kultursektorn tillhör ett av de områden som drabbats hårdast med betydande minskade intäkter och inkomster. Utredningen har tittat på nya sätt att tillgängliggöra kultur och det konstateras att den digitala utvecklingen medför behov av nya lösningar för filmen. Även möjligheterna som AVMS-direktivet kan ge tas upp. Ett antal konkreta förslag som rör filmområdet lämnas, bland annat att utöka Filminstitutets stöd för att inte urholka kvaliteten över tid, att

produktionsincitament för film och tv ska ges med 300 mkr per år istället för i budgetpropositionen föreslagna 100 mkr och att det ska tas fram en ny färdplan för svensk filmpolitik. Dessutom föreslås förbättrad tillgång till innovationsstöd genom Vinnova, stärkt stöd till konstnärer genom Konstnärsnämnden och att kulturcheckar ska ges till befolkningen. Det återstår att se vad som kommer ut av utredningen.

Rådet tackade ordföranden för utmärkt sammanfattning.

§ 9 Framtidsspaning

- Diskussion om framtidsfrågor i ljuset av förändrade förutsättningar för spridning och visning av film. Har fönsterpolitiken spelat ut sin roll och vad innebär det i så fall? Hur påverkar de globala strömningstjänsterna de svenska aktörernas visningsverksamhet och synligheten för svensk film? Hur ser organisationerna på framtiden utifrån sina behov? Vilka nya krav ställs långsiktigt på filmpolitikens verksamhetsområden och inriktningar? Osv.

Dagordningspunkten bordlades av tidsskäl till kommande möte.

§ 10 Övriga frågor

Inga övriga frågor hade rapporterats.

§ 11 Nästa möte

Möten under 2022 hålls 21/4 och 20/10.

Maila gärna synpunkter på hybridmötesformen till raden@filminstitutet.se.

§12 Mötet avslutas

Ordföranden tackade alla och förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Justeras

Elisabeth Bill

Pia Grünler